

Returadresse: Arkivverket
Pb.4013 Ullevål Stadion
0806 OSLO

ARKIVVERKET

STATENS KARTVERK
Postboks 600 Sentrum
3507 HØNEFOSS

Dato	16.9.2019
Din ref.	16/04908-12
Vår ref.	2019/15446
Saksbehandler	HANKNU/BEVAR

Bevaringsvedtak - grensebilder med tilhørende dokumentasjon

Vi viser til brev av 30. august 2019, hvor Statens kartverk har oversendt bevaringsvurdering av grensebilder med tilhørende dokumentasjon.

Statens kartverk har listet opp dokumenttypene tilhørende grensebilder med tilhørende dokumentasjon, og påpeker at flere av de sentrale dokumenttypene ikke egner seg for digitalisering.

Med hjemmel i arkivloven § 12, jf. arkivforskriften § 16, vedtar Riksarkivaren at det omtalte materialet skal bevares og avleveres analogt.

Når det gjelder avlevering vil vi understreke at Arkivverket har svært begrenset depotplass de nærmeste årene. Vi ber om at Statens kartverk tar kontakt om avlevering når dette etter hvert blir aktuelt.

Med hilsen

Espen Sjøvoll
avdelingsdirektør

Anne Aune
fagdirektør

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur

Deres ref.:	Vår ref.:	Dato:
	Sak/dok.: 16/04908-12	30.08.2019
	Ark.: 041.1	

Bevaringsvurdering av grensebilder med tilhørende dokumentasjon

Systematisk kartlegging av landet i økonomisk målestokk startet etter at Stortinget vedtok Landsplan for økonomisk kartverk 26.5.1964. Dette kartverket omfatter kart i målestokk 1:5000 og 1:10 000 og ble regnet å skulle dekke rundt halvparten av det samlede landareal. Et viktig formål med den økonomiske kartleggingen var å få et landsomfattende eiendomskartverk. I løpet av 1980-tallet var kartleggingen fullført i de fleste fylker, men først i 2002 var førstegangskartleggingen endelig avsluttet.

Etablering av eiendomsgrenser på ØK skjedde i det vesentlige i forbindelse med førstegangskartleggingen. Ved senere ajourføringer har det i enkelte tilfeller blitt foretatt signalering og inventering av grenser, både som oppretting og førstegangs etablering.

Før flyfotograferingen ble igangsatt skulle eiendomsgrensene merkes i terrenget. I utgangspunktet skulle eiendomsgrensene for eiendommer større enn 5 dekar utenfor tettbygd strøk registreres, dvs grensepunkter/-merker skulle signaleres.

Generelt kan arkivmateriale etablert i forbindelse med grensebildene kategoriseres på følgende måte. Hvordan dette blir oppbevart kan variere fra kartkontor til kartkontor.

- Tabeller over flyvninger foretatt med tanke på innlegging av eiendomsgrenseinformasjon
- Fylkesvise dekningsoversikter over lavtflyvning, fotofirma, mm.
- Fylkesvise dekningsoversikter over flyoppgaver
- Kartkatalog over Økonomisk kartverk
- Økonomisk kartverk/samkopier
- Storformat flybilder med inntegnete grenser
- **Grensebilder** (fremkalte papirkopier med stikk og påtegnet informasjon på baksiden)
- **Tracinger/Kalkéring**
- Stikklist
- Mangellister
- Eventuelt annet lokalt oppslags- eller arkivmateriale

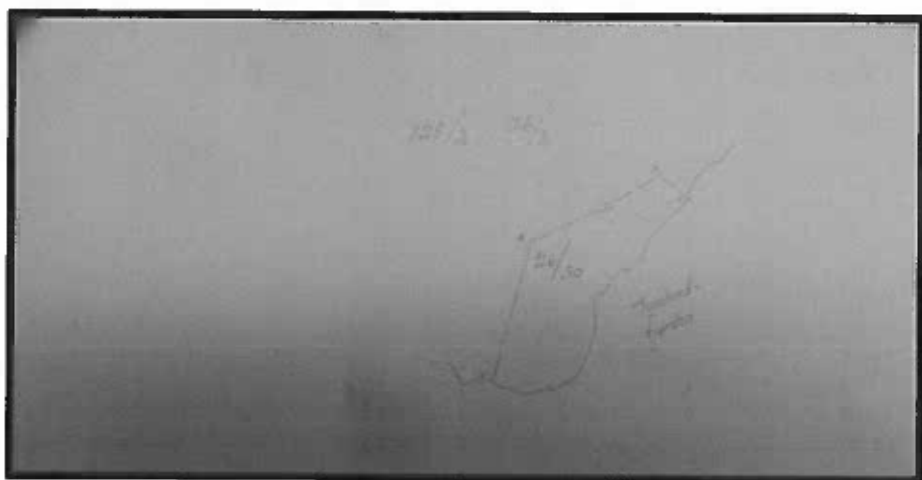
I forbindelse med de ulike flyfotograferingsområdene, enten ved førstegangs fotograferingen eller ajourføringen flere år senere, kan det ha blitt utarbeidet følgende materiell:

- Informasjonsmateriell om flyfotograferingen og hvordan signaliseringen skulle foregå rent praktisk.
- Liste over kontaktpersoner/grunneiere som var utnevnt av landbrukskontoret i kommunen.
- Liste over berørte gårdsnummer i kommunen.
- Liste over steder hvor informasjonsmøtene ble arrangert/holdt.

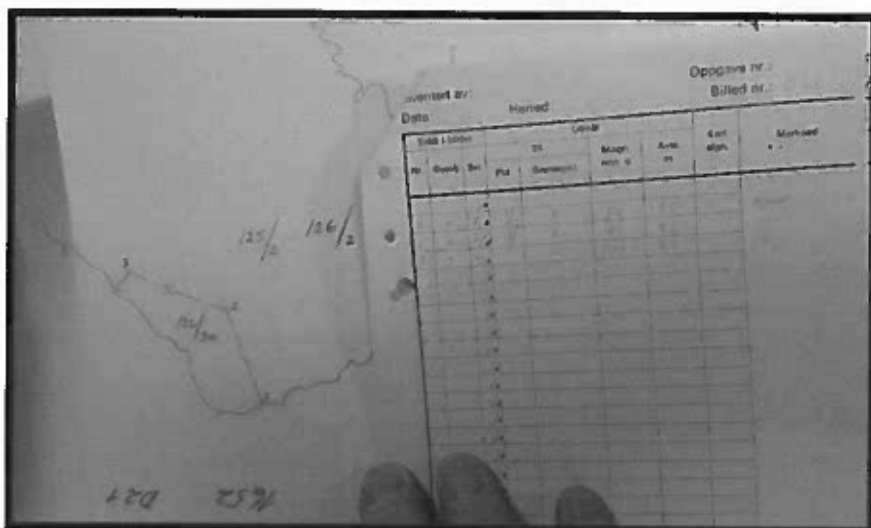
I denne punktlisten er arkivmateriale som egner seg lite for digital formidling uthevet. Grensebildene inneholder informasjon i form av nålestikk i grensenes knekkpunkter, speilvendt skisse av grenseinformasjon på baksiden av fotografiet, og en tilhørende tracing/kalkéring til denne. Se eksempel:

Det er på disse bildene perforeringen i grensemerkene er utført. Perforeringen er synlig på baksiden av bildet og mellom disse er eiendomsgrensen tegnet opp. Det er dette som dannet grunnlag for grenseangivelsene på ØK-kart.

Grenserisnet på baksiden av flybildet er naturlig nok speilvendt i forhold til både flybilde og kartblad, og det var en egen prosess for å overføre dette.

Det speilvendte risnet ble overført på folie (tracing) slik at punktene og grenselinjene igjen kunne legges over flybildet. Punktene ble benyttet i grensesetting under kartlegging av førstegangs ØK. Punktene ble beskrevet på egne stikkklister dette samsvarer med grensemerkene. Hvis det er merknader til punktene, kan det stå oppført her. Merknadene er av stor interesse ved en kundeforholdelse.

Slik forholdene er i dag egner ikke materialet seg for digitalisering, og bør tas i bruk ved selvsyn i analog form. Mengden av dette materialet utgjør ca 5-10 hyllemeter pr fylke (2015 inndeling). Det er stadig forespørsler på dette materialet (2-5 henvendelser i måneden med variasjon fra fylkeskartkontor til fylkeskartkontor).

På grunn av dette ber Kartverket om at det åpnes for at fylkeskartkontorene kan avlevere grensebilder med tilhørende dokumentasjon analogt til sine respektive statsarkiver i framtiden. Flere flybilder inneholder gradert informasjon. Disse er unntatt automatisk avgradering. Dette må naturlig nok avgraderes før en eventuell levering.

Kartverket har kontor i følgende regioner:

Bergen:	Hordaland, Sogn og Fjordane
Bodø:	Nordland
Hamar:	Hedmark og Oppland
Kristiansand:	Aust- og Vest-Agder
Oslo:	Oslo, Akershus, Buskerud, Østfold
Skien:	Telemark, Vestfold
Stavanger:	Rogaland
Tromsø og Vadsø:	Troms og Finnmark
Trondheim og Steinkjer:	Trøndelag

Med vennlig hilsen

Sidsel Kvarteig

Fagarkivar i Kartverket - landdivisjonen

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Kopi Kari Ansnes, ARKIVVERKET